

Toelichting maatregelen

Koppeling bestaand beleid

In de uitwerking van de maatregelen is rekening gehouden met een aantal bestaande beleidsstukken:

- Gezondheidsbeleid – ‘Samen naar een gezonder Heerenveen’ 2021-2025:
 - o Actiepunt 8: Rookvrij Heerenveen; Rookvrije Generatie.
 - o Het recreatiegebied draagt bij aan het creëren van een gezonde en groene leefomgeving. ‘*Openbare toiletten, toegankelijke gebouwen en brede wandelpaden zijn iets wat inwoners helpt om buiten huis te komen*’ stelt het uitvoeringsprogramma ‘Samen scoren voor gezondheid’.
- Uitvoeringsprogramma preventie Wmo 2022-2026:
 - o Maatregel 27: In beleid en omgevingsplannen hebben we aandacht voor het creëren van een toegankelijke omgeving voor kwetsbare inwoners.
- Raadsagenda 2022-2026:
 - o Circulaire economie: We leven in een circulaire economie, waar afvalstoffen weer als grondstof worden ingezet.
 - o Biodiversiteit: We leven in een gemeente met een optimale diversiteit aan inheemse dieren en plantensoorten;
- Hoofdpijnenakkoord 2022-2026 –
 - o Toegankelijkheid:
 - En sterke en sociale samenleving. Ook mensen die minder mobiel zijn, verdienen onze aandacht. We willen dat onze openbare ruimte voor iedereen toegankelijk is.
 - Verbinding zoeken in vrije tijd. Hierbij we ook speciale aandacht voor mensen met een beperking. En dan niet alleen binnen de gehandicaptensport, maar in de gehele vrijetijdsector.
 - o Circulariteit: De gemeente is toonaangevend in de circulaire samenleving.
 - o Toerisme: Door een groene omgeving te faciliteren waar zowel onze inwoners als onze gasten kunnen bruisen en onthaasten.
 - o Biodiversiteit en ecosystemen
- Duurzaamheidsprogramma - Klimaatadaptatie & Biodiversiteit:
 - o Ambitie 2050: We zijn klimaat robuust met een optimale biodiversiteit
 - o Strategie 2030: We zijn klimaatactief en versterken biodiversiteit.
- Visie waterrecreatie:
 - o Versterken van de mogelijkheden die de Engelenfeart en recreatiegebied De Heide bieden. De aantrekkelijkheid van het recreatiegebied voor alle gebruikersgroepen – inclusief waterrecreanten – te vergroten.

Beoogde maatregelen projectbudget Regio Deal De Heide

Er is een lijst met fysieke maatregelen opgesteld. In bijlage 1 is de bijbehorende inspiratiekaart te vinden waar de maatregelen zijn ingetekend. De volgende maatregelen adviseren we te nemen in het gebied:

- Speeltoestellen o.a. waterspeelplaats

Er komen nieuwe houten speeltoestellen bij de zonneweide. Op het strand wordt een waterspeelplaats toegevoegd. Daarnaast worden de huidige kleine speeltoestellen vervangen door nieuwe speeltoestellen. Het huidige volleybalveld en voetbalveld blijven bestaan.

- **Beleefpad**
In het moerasgebied wordt een beleefpad gecreëerd. Dit wordt gedaan met natuurlijke materialen, zoals boomstammen.
- **Bankjes, picknickbanken en hangmatten**
Er komen extra bankjes/picknickbanken in het gebied o.a. langs de van Engelenvaart en bij de zonneweide. En een aantal huidige banken worden ook vervangen. De banken worden voorzien van een betonplaat, zodat de huidige problematiek met gaten en waterplassen onder de (picknick)banken verholpen wordt. Bij de zonneweide worden ook een aantal hangmatten geplaatst.
- **Hondenstrandjes**
Er worden op vier plekken hondenstranden gefaciliteerd, zodat honden het gehele jaar door een strand hebben om te spelen en het water in te gaan. Parallel aan dit raadsvoorstel wordt het aanwijzingsbesluit voor het losloopgebied aangepast waarbij het huidige strand uit het losloopgebied gaat.
- **Hondenspeeltoestellen**
Er wordt een hondenspeelveld ingericht. Dit wordt door ons als gemeente zelf gemaakt van materialen die we over hebben op de gemeentewerf. Het speelveld wordt middels een natuurlijke afscheiding, bijvoorbeeld takkenrillen, afgescheiden van het fietspad. Dit is ook bevorderend voor de biodiversiteit.
- **Afvalbakken**
Bij de nieuwe bankjes aan de Van Engelenvaart komen ook nieuwe afvalbakken. Daarnaast draait er deze zomer een proef met een bigbelly, een zelfpersende afvalbak. Als dit goed bevalt dan wordt er nog een bigbelly geplaatst in het gebied.
- **Biodiversiteit – bomen, bloemenveld, insectenhotel**
Er worden extra bomen in het gebied geplaatst. Bij de entree van het gebied - bij de TOP locatie - komt een bloemenveld en insectenhôtels ter bevordering van de biodiversiteit.
- **Fietsenrekken**
Er worden extra fietsenrekken toegevoegd bij de huidige fietsenrekken. Daarnaast worden bij de TOP locatie en de parkeerplaats aan de zuidzijde van het gebied nieuwe fietsparkeerplekken gerealiseerd.
- **Aanmeerpalen**
Langs de van Engelenvaart willen we aanmeerpalen plaatsen, zodat we waterrecreanten faciliteren om hier aan te leggen.
- **Invalideparkeerplaatsen**
Op het grote parkeerterrein worden twee parkeerplaatsen verhard om geschikt te maken voor invalide parkeren. De parkeerplaats bij de zuidzijde is in de basis voldoende. Middels een verkeersbesluit adviseren we twee invalideparkeerplaatsen te maken op het grote parkeerterrein en één bij het parkeerterrein aan de zuidzijde.
- **Aanpassing hoofdpad**
Het 'hoofdpad' van de parkeerplaats tot aan de kiosk willen we vernieuwen met halfverharding. Op deze manier is de zonneweide en ook het sanitairgebouw ook bereikbaar voor mindervaliden.
- **Verhard pad in het water**
Op dit moment is voor mindervaliden niet mogelijk om te zwemmen of toe kijken omdat zij via het zand niet bij het water kunnen komen. Met oude platen vanuit de woningbouw kan op circulaire en relatief goedkope wijze een pad gecreëerd worden het water in. Inwoners met een functiebeperking (rolstoel- en scootmobielgebruikers, blinden, mensen met een beperkt uithoudingsvermogen, mensen met een verstandelijke beperking, ouderen) willen, net als ieder ander,

van de natuur kunnen genieten. Een wandeling of ritje door de natuur maken, zwemmen, picknicken of vanaf een uitzichtpunt de hei bekijken.

- **Steiger voor suppen, kano's en schaatsen**

Bij het strand is de wens om een steiger te plaatsen waar suppers en kanoërs op kunnen stappen en waar in de winter de schaatsen ondergebonden kunnen worden.

- **Vuurplek**

Op dit moment is open vuur in het gebied verboden. Hier houden gebruikers zich niet aan en is heel moeilijk op te handhaven. Het advies is om een vuurplek te plaatsen bij de zonneweide, zodat dit gereguleerd kan gebeuren en het niet in de kwetsbare natuur gebeurt.

- **Upgrade sanitair**

Het huidige sanitair gebouw krijgt een opfrisbeurt. Daarnaast wordt er een extra toilet gecreëerd door een opslagruimte om te bouwen tot wc.

- **Communicatie o.a. bebording**

In het gebied moeten de infoborden aangepast worden aan de nieuwe situatie. Daarnaast is de wens om extra borden te plaatsen om begrip voor gedeeld gebruik van het gebied door zowel fietser als wandelaars als loslopende honden tegelijkertijd. De nieuwe situatie van het losloopgebied moet ook goed gecommuniceerd worden middels een heropening van het gebied.

Bij behandeling van het plan van aanpak op 1 december 2022 is er €18.000 procesgeld beschikbaar gesteld. Dit procesgeld wordt besteed aan de volgende twee zaken:

- **Ecologisch onderzoek**

Voor het opstellen van dit plan is reeds een ecologisch onderzoek uitgevoerd. Het gebied is rijk aan flora en fauna. Hier houden we rekening mee in de uitvoering van de maatregelen. Daarnaast geeft dit ook weer hoe we de huidige flora en fauna kunnen behouden en bevorderen.

- **Horecaonderzoek**

Naast de fysieke maatregelen maakt een onderzoek naar de haalbaarheid van horeca onderdeel uit van het project. Voor de horeca wordt tijdens dit project de haalbaarheid getoetst door het laten uitvoeren van een markt-/locatieonderzoek. Met de resultaten van het onderzoek kan een go/no-go beslissing worden gemaakt. We informeren de raad later over de uitkomsten van het onderzoek en een voorstel voor eventueel vervolg. Deze vervolgstappen maken geen onderdeel uit van het project verbeterplan De Heide.

Daarnaast willen we van de zonneweide een rookvrij gebied maken. Dit is geen officiële status, maar willen we stimuleren met bebording/tegels. Dit zijn maatregelen vanuit het gezondheidsbeleid en vragen geen investering.

Dilemma's maatregelen

1. Basis op orde brengen vs nieuwe objecten in het gebied

Vanuit de Regio Deal is geld beschikbaar voor de verbetering van het recreatiegebied. In het vastgestelde plan van aanpak is specifiek benoemd dat het geld niet besteed wordt aan beheer en onderhoud. Uit de consultatieronde en diverse ambtelijke gesprekken en ervaringen blijkt dat de basis van het gebied onderhoud behoeft. Dit gaat om de parkeerplaats, de paden (o.a. voor toegankelijkheid mindervaliden), onderhoud groen en de nutsvoorzieningen en het verouderde sanitair gebouw. Het lijkt niet logisch om extra fysieke maatregelen in het gebied uit te voeren, terwijl de basis nog niet op orde is.

2. Natuurlijke uitstraling (lazy nature) vs hufterproef

De ontwikkelstijl voor de fysieke maatregelen in het gebied is Lazy Nature. Hier horen objecten bij van natuurlijk materiaal, zoals bijvoorbeeld hout. Op dit moment is er erg veel vandalisme in het gebied. De huidige picknickbanken van gerecycled plastic moeten jaarlijks vervangen worden vanwege vandalisme, zoals brandstichting. We willen adviseren te gaan voor een combinatie van hufterproef met RVS/staal en hout.

Upgrade onderhoud gebied

Om de basis in het gebied de gewenste kwaliteit te geven en dat ook in de toekomst te behouden zijn enkele investeringen nodig. Dit betreft een upgrade van de kwaliteit van het groen, de paden en vergroening van de westzijde van het gebied. Deze maatregelen kunnen niet gefinancierd worden uit de middelen vanuit de Regio Deal of uit reguliere onderhoudsbudgetten/onderhoudsplannen. Om de basis op orde te brengen vragen we € 352.000,- vervroegd beschikbaar te stellen. Dit bedrag is een optelling van de volgende ingrepen:

- Verwijderen van restanten van een oud puinpad door de westzijde van het recreatiegebied en de ontstane ruimte groen en biodivers inrichten. Bezoekers van het gebied gebruiken vooral het onverharde pad langs het water en het verharde fietspad waardoor het mogelijk is dit pad te verwijderen. Vergroening maakt dit deel van het gebied aantrekkelijker en meer beplanting, gras, kruiden, bieden mogelijkheden voor vergroting van biodiversiteit. Kosten: €64.000
- Verhoging kwaliteit halfverharde paden in het meest intensief gebruikte deel van het gebied. Hierdoor zijn de paden toegankelijk voor mindervaliden en blijven er geen grote plassen meer staan bij regenbuien. Kosten: €54.000
- Parkeerterrein vernieuwen met grasbetontegels, zodat deze ook toegankelijk is bij regenachtig weer. Kosten: €94.000
- Gefaseerd groot onderhoud/vervanging beplanting in het hele gebied en specifiek de eilandjes, om meer variatie in beplanting, open en dicht, hoog en laag te creëren. Deze maatregelen zijn gericht op het vergroten van de biodiversiteit, de kwaliteit en toekomstbestendigheid: €140.000

Bij alle ingrepen is er een post onvoorzien (5%), uitvoeringskosten (18%) en verlichting en bewaking tijdens uitvoering opgenomen in het bedrag. Kosten voor bestekvoorbereiding en begeleiding IBOR (25%) zijn hier niet in opgenomen.

Parallel lopende trajecten

- Aanwijzingsbesluit hondenuitlaatplaats

Er is veel onduidelijkheid over de huidige grenzen van het hondenlosloopgebied. Hierdoor kan moeilijk gehandhaafd worden. Middels raadvragen en de consultatieronde is dit probleem ook naar voren gekomen. Enerzijds mensen die graag hun hond uitlaten in het losloopgebied en anderzijds een groep die de honden vervelend vindt. Veiligheid op het fietspad in combinatie in loslopende honden is een issue, maar ook de hygiëne op het strand wat winters geopend is

voor honden. We zien aanleiding om het aanwijzingsbesluit aan te passen en te verduidelijken. Hierdoor kunnen we groepen goed zoneren en kan er gehandhaafd worden.

- **Verkeersbesluit invalideparkeerplaats**

Voor de invalidenparkeerplaatsen op beide parkeerterreinen wordt een verkeersbesluit opgesteld.

- **Verkenning scouting**

Scouting Polaris zit tijdelijk op P8. Zij zoeken een nieuwe locatie. De Heide wordt onderzocht als mogelijk locatie.

- **Aanwijzing (sport)visgebied**

Vanuit Heidemeer waterfase zijn klachten gekomen over vissers in de woonwijk. In afstemming met de sportvisserij is besloten om eerst in te zetten op communicatie. Daarna kan er eventueel extra gehandhaafd worden. Als dit niet helpt dan kan een maatregel zijn om het sportvisgebied aan te passen. Deze bevoegdheid ligt bij sportvisserij Friesland.

Overige onderzochte maatregelen

Er zijn diverse andere fysieke maatregelen onderzocht, maar zijn (nog) niet in het plan opgenomen. Hierbij een opsomming met toelichting:

- **Nutsvoorzieningen – elektra, water en stroom tbv sanitair/kiosk/horeca/camperplaatsen**

Op dit moment zijn er beperkte nutsvoorzieningen aanwezig. Dit maakt zowel kleine als grote aanpassingen waar bijvoorbeeld stroom voor benodigd is niet haalbaar. In het sanitairgebouw is geen stroom aanwezig, waardoor het realiseren van een invalidentoilet (MIVA) niet mogelijk is. Hierdoor is het op dit moment ook niet mogelijk om elektravoorziening voor laadpalen of camperplaatsen te realiseren of de foodtrucks van stroom te voorzien. Om deze nutsvoorzieningen op het gewenste niveau te brengen is een investering van €185.000 benodigd. We adviseren om deze investering te doen indien de horeca haalbaar geacht wordt en dit dan in één keer klaar te maken voor de toekomst.

- **Walstroom en watertappunt van Engelenvaart**

Er is gekeken naar een upgrade van de aanlegplaatsen aan de van Engelenvaart middels het plaatsen van walstroom en een watertappunt. Los van rondom het parkeerterrein zijn er geen kabels en leidingen in het natuurgebied aanwezig. Om walstroom en/of een watertappunt te realiseren zouden deze kabels en leidingen getrokken moeten worden door het hele gebied heen. Dit is qua kosten niet realistisch vanuit dit project. Daarnaast is dit ook ruimtelijk gezien niet gewenst i.v.m. het natuurgebied.

- **Elektrische laadpalen**

Vanuit de nota uitgangspunten TOPs en ruimtelijke entrees is de wens om elektrische laadpunten te plaatsen bij TOPs. Anderszijds is er gemeentelijk in kaart gebracht wat strategische punten zijn waar elektrische laadpalen gewenst zijn. Het parkeerterrein van het recreatiegebied is niet een van de gewenste locaties. Op dit moment is de wens of nood niet bekend vanuit verkeer. Daarnaast speelt hier ook de beschikbaarheid van kabels een rol.

- **Verplaatsen en vernieuwen sanitair**

In de consultatieronde kwam het sanitair als belangrijk naar voren. Hierin zijn diverse zaken genoemd, zoals het ontbreken van een MIVA, de verouderde status, de openingstijden, het aantal wc's, aanwezigheid van een douche, maar ook de locatie zou gewenst zijn aan de kant van de zonneweide. Daarom is er onderzocht of er een huur of koop unit geplaatst zou kunnen worden op de zonneweide. Op dit moment zijn de kabels en leidingen hier niet aanwezig. Uit KLIC meldingen blijkt dat er een grote afstand aan kabels en leidingen benodigd is hiervoor, dit brengt hoge kosten met zich mee. Daarnaast is er een optie dat er over een aantal jaar horeca in het gebied komt. Hier zou ook het sanitair in meegenomen kunnen worden. Daarom is er nu gekozen om het huidige sanitair op te frissen en

uit te breiden met één extra toilet. Bij de verkenning naar horeca worden de andere wensen meegenomen. Op deze manier wordt er geen desinvestering gedaan als er over een aantal jaar wel horeca in het gebied komt.